

ako je plevel dotično polje prerastel — kar bo v večino slučajev nam potreba — če je pa ostalo čez zimo zemljišče brez plevela, in če se zemlja ni sklenila, prevlačimo pa ono lahko takoj in precej potem sejemo. Vspah tacega obdelovanja je neprecenljiv — nasledki so ne le boljši, marveč tudi večji pridelki.

Splošno naj se to preoravanje po potrebi ponavlja in se to ravna po prihodnji rastlini in jakosti zemlje, kajti znano je, da težka zemlja zahteva boljša, večkratnega obdelovanja, kakor rahlja in ravno tako okopovalne rastline boljšega obdelovanja kakor žita.

Kaj je jesenskemu oranju v prid, omenjeno bilo je uže deloma pri globokejšem obdelovanju polja. V zemlji, katero smo v jeseni preorali, se vsled njene razkrojitve čez zimo redilne snovi razkrijejo in s tem množé; zemlja sama vzame lahko veliko redilnih snovi iz zrakú, ker ima slednji neoviran vstop do nje; zemlja napije se lažje z vodo, katera sosebnost s pomočjo ogljenčeve kisline raznovrstne mineralične soli raztopi, koje rastlinam za vžitek služijo. Plevel se lažje uniči, škodljivi mrčesi zamoré itd. itd. Čez zimo se kepe dobro zdobé, polje se hitreje osuši in sejati zamoremo pravočasno. In tako obdelovanje zahteva posebno naša zvezna težka zemlja!

Očividno je toraj, da nam zeló škoduje, ako pustimo strnišče s plevelom zaraščeno — zemljo trdno sklenjeno čez zimo do spomladi neobdelano; to tem bolj, a ne samo radi tega, ker ne zamoremo v spomladi zvezne naše zemlje z navadnim našim ravnanjem v primerno rahli stan za vzrejališče prihodnje rastline spraviti, marveč tudi radi tega, ker smo večkrat pri obdelovanju za spomladansko setev ovirani vsled slabih vremenskih prikazni.

Dokaz o rečenem daje naj prepričanje!

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

Dalje je treba, da se določi blago, katerega se tiče postavna dolžnost, poznati kraj, kjer so se pokazala taka prikrajšanja blaga, torej natanko in popolno določiti a) pri katerih vrstah blaga, posebno za trgovino na drobno odločenih, pod pogojem gotove mere, teže in števila je to običajno; b) katera prikrajšanja množine, katera so konsumentom v škodo, se nahajajo pri posamnih rečéh; c) v čem je posebnost dotičnega goljufigega postopanja in za katere vrste blaga in na kak način bi bilo priporočati, da se skrbi v zakonu z naredbami.

Gledé pod a) predlaganega zakona pa je treba tudi, da sodelujejo strokovnjaški krogi; tem bolj bo še to potrebno pri onem delu Pacherjevega predloga, kateri se tiče dolgosti štren.

To daje mi povod, da se na podlagi §. 2., A., lit. c), zakona z dne 29. junija 1868., drž. zak. šte. 85 obračam do slavne zbornice, naj se obširno izreče o omenjenih načrtih zakona, osobito o vprašanji, ali bi zadostovalo, da se izdá zakon samo za tkanine (bombaževina, prtenina, volneno in svileno blago), ali naj veljá tudi za drugo blago in katere druge vrste blaga. Gledé tkanin naj bi se izrazilo tudi, ali naj se tiče obligatorno naznanilo obsežnosti samo dolgosti ali tudi širokosti. Poročalo naj bi se naposled, ali in na kak način naj bi se pri določenih vrstah blaga oziralo na dopustitev tako zvane napačnosti meje.

Odbor omenja, da ne more nihče ugovarjati, da se ne nahajajo taka prikrajšanja v škodo obrtnikom, trgovcem in občinstvu, ter da je treba pomoči zoper to po zakonodajskem potu. Zaradi tega se delovanje na to, da se odpravijo te napake, gorko odobruje.

Odbor se načelno izjavlja za izdavo po poslanci pl. Pacherji predlaganega zakona, kateri bi mogel odpraviti te za reelne obrtvalce in trgovce škodljive napake, katere se nekaj let sem vedno bolj širijo.

Odbor se zлага s splošno določbo §. 1. predlaganega postavnega načrta, po katerem bi moralo vse blago, katero v zaprtih zavitkih, torej v škatljicah, zabojčkah, pušicah, steklenicah, piskrčkah, vrečicah in jednotah, ali v klobučicah, vretenih, na papirji itd. zvito ali namotano, v skladih zloženo ali vlitó pride v malo trgovino, tako, da se pri navadni prodaji množina njih vsebine v posamičnih zavitkih ne prešteva zopet, ne pretehtava in ne premerja, na vnani strani vsakega zavitka imeti na razločno viden način naznanjeno množino vsebine.

K določilu §. 3. omenja odbor, naj bi prodajalec, kateri jamči kupcu za prav naznanjeno množino, imel regresno pravico proti onemu, od katerega je dobil blago. — V §. 5. naj bi se po mnenji odborovem vzprejelo še določilo, kdaj zadobi zakon moč.

Odgovarjajoč na vprašanja pod a), b) in c) visokega trgovskega ministerskega ukaza, omenja odbor, naj bi se poklicala zopet ênketa, če ne zadostuje naštetev vrst blaga, pri katerih se nahajajo prikrajšanja, katere je navela pri dolenje-avstrijski trgovski in obrtni zbornici zborujoča ênketa. — Ker se je odbor izrekel za splošno določbo §. 1. postavnega načrta, ni treba še posebe poudarjati, naj se zakon ne uporablja samo pri tkaninah (bombaževini, prtenini, volnenem in svilenu blagu), marveč tudi pri drugem blagu.

Obligatorno naznanilo razsežnosti pri tkaninah naj se ne nanaša samo na dolgost, marveč tudi na širokost. Napačnostna meja naj bi se dopuščala, ker bi potem v mnogih slučajih utegnila postati pravilo. Postavna dolžnost, naznaniti mero, število ali težo naj se nanaša na blago v notranjih deželah izdelano, kakor tudi na ono, katero je importirano in za notranji promet določeno.

Gledé postavnega načrta o dolgosti štren in o določbi dobrotnosti pri prejah in cvirnih meni odbor, da se tak zakon pač prej izvesti ne more, dokler ni vpejlano metrično-decimalno numerovanje predenin in se ni dosegel sporazum z inozemstvom gledé dozdanje dolgosti prej in naznanil dobrotnosti.

Odbor torej predlaga:

Zbornica naj v tem smislu poroča.

Razgovora udeležila sta se g. Vaso Petričič in gosp. poročevalec.

Zbornica potem vzprejme odborov predlog.

(Dalje prihodnjič.)

Volitev na Notranjskem.

O kandidatu za notranjske kmetijske občine kaže se v krogu volilcev živahno gibanje. V eni reči strinjajo se pa k sreči mnenja vseh veljavnih krogov namreč v tem, da bo izvoljenec zanesljiv narodnjak. To pa je za nas edino merodajno, to je jedro vsega vprašanja za naš narod in za našo narodno reč; vse drugo, malo pomenljiva, pristranska, deloma osobna vprašanja. — Mi smo zato pri vsem vprašanji čisto hladni, in bistveno nam je vse eno, naj bode prihodnjemu poslancu imé Peter ali Pavel, ko smo preverjeni, da si zavedni naši Notranjci gotovo zberejo zanesljivega narodnjaka. — Osebo dotičnega na-

rodnjaka zbrati si, to je v prvi vrsti pravica in naloga volilcev samih in njihovega medosebnega razgovarjanja.

Notranjska ima v svoji sredi zavednih narodnjakov in izglednih gospodarjev dolgo vrsto in pri izbiranju ni težave toliko v tem, da bi bilo kandidatov premalo, kakor v tem, da je težavnejši izbrati si iz dolge vrste sposobnih najspodobnejšega.

Za odstopivšega poslanca se vé da je vprašanje osobnega pomena, ali mu volilci zopet skažejo zaupanje ali si zberejo družega; dr. Zarnik ločil se je v nekaterih vprašanjih od vseh družih narodnih poslancev in hotel hoditi čisto sam svojo pot, in povod njegovi odpovedbi bila je po njegovi lastni izjavi popolna osamljenost, ker med vsemi narodnimi poslanci on bivši predsednik klubov ni našel ne enega somišljenca. — Želja odstopivšega poslanca, da mu volilci odobré njegovo postopanje, je sicer razumljiva, ali bodo volilci to storiti hotli, ne vemo, do zdaj nam došli glasovi trdijo, da ne. Na eno posledico pa moramo notranjske volilce takoj opozoriti. Kam pride naša narodna stranka in kaj se bode zgodilo z vsemi našimi pridobitvami na narodnem polju, ako bi si vsak poslanec prilastoval nezmotljivost, ako bi vsak poslanec hodil svojo pot, in ako bi začeli tudi volici odobravati tako postopanje svojih poslancev.

Mi smo prepričani, da brez kluba in brez discipline v klubu v nič razpade vse, kar so zasluženi naši narodnjaki do sedaj priborili in mi ne dvomimo, da nam v tem pritrjuje tudi dr. Zarnik, ker so mu pred več leti to izrekli uže trebanski volilci, in ker se nam po vsem zdi neverjetno, da bi ga Notranjci hoteli sploh še voliti, ako jim ne obljubi držati se sklepov narodnega kluba.

To važno jedro ima tedaj v sebi tudi osobno vprašanje notranjske volitve, toda po vsem napak bi bilo podtikati tej volitvi še daljno važnost izrekoma rešitev vprašanja gledé privoljenih 600 gold. za prostovoljni poduk družega deželnega jezika. Tega vprašanja na noben način ne reši glasovanje volilcev enega okraja, ako bi se jim tudi stavilo naravnost ono vprašanje, ne pa, kakor se pri volitvi godi, osobno vprašanje zaupanja za poslanca. Ono vprašanje reši vsa dežela po svojih poslancih, in med narodnimi poslanci bi tega vprašanja gotovo ne bilo, ako bi ne imeli prijazne nam vlade in odločne večine v deželnem šolskem svetu.

Po našem mnenju gosp. dr. Zarnik odloživši mandat ni imel namena in mislimo, da tudi zdaj nima namena, prizadevati si, da bi ga vnovič volili, ker osamljenosti njegove med drugimi narodnimi poslanci bi ne odstranila tudi nova izvolitev ne, sicer pa dr. Z. tudi ne more dvomiti, da osamljen niti narodni stvari niti ožjem svojem volilcem ne more toliko koristiti, kakor poslanec, kateri v slogi z vsemi drugimi narodnimi poslanci v večini lahko doseže, kar je sploh dosegljivega.

Mi smo tedaj, kakor rečeno, notranjski volitvi nasproti popolnem hladni, ker ne dvomimo, da bo izvoljenec zvest narodnjak in ud narodnega kluba gotovo po volji vseh narodnih volilcev notranjskih. Toliko hladneje pa pričakujemo izid volitve, ker čujemo, da hoče mandat prevzeti velezasluženi državni poslanec notranjski gosp. Adolf Obreza, o katerem se strinjajo gotovo vsi glasovi, da si boljšega Notranjci ne morejo izbrati, kakor njega. — Sicer pa so Notranjci sami dosti zavedni in ne dvomimo, da si izbero tako in tako, po svojem prepričanju najboljšega.

Pri koncu bi uže bili in najrajši bi koj sklenili, ako bi nam ne bilo omeniti še neprijetnega, prav rečeno, ostudnega vtisa, katerega je napravil v širokih naših krogih nek spis ali kako bi uže bolj prav imenovali spako pisarjenja v zadnji številki ljubljanskega slovenskega tednika „Slovan“.

Celo stran obsegajoč članek ima naslov „O notranjski volitvi“ in mesto podpisa ima črko —r. Kolikorkrat nahajamo v „Slovanu“ spise z onim znamenjem, ne moremo zatreti tihega milovanja za list sicer izvrstno vredovan, da vredništvo svoj list in naše časništvo sploh skruni s takimi spisi. Pri branji omenjenega članka pa nas je bilo v resnici sram, da se najde slovenska roka, ki more pisati tako nesnago, še bolj pa, da se najde slovensk, naroden list, ki sprejme toliko negajusnega mazarjenja, izvirajočega iz slepe strasti.

Gnjusi se nam nadrobneje govoriti o tej reči; rečno pa se nam celó odveč zdi zavračati nakopičene tam hudobne fraze, ker smo prepričani, da se ravno dr. Zarnikova kandidatura ne more slabeje priporočati, kakor s takim pisarjenjem. Ako Notranjci, posebno volilci vsi beró oni „Slovanov“ članek, gotovo se z nevoljo obrnejo od njega rekoč: oni „—r“ in „Slovan“ ž njim se motita, ako mislita, da smo Notranjci slepi in gluhi, volili bomo po svoji volji!

Zabavne stvari.

Noč pred sv. dnevom.

Maloruska povést.

Ruski spisal N. V. Gogolj, preložil L. Podgoriški.

(Dalje.)

Jedva je bil pomislil to, uže je zinil Pazjuk; pogledal je varenike in odprl usta na stežaj. Ta trenotek je varenik izlezel iz sklede, plesnil v smetano, obrnil se na drugo stran, skočil v višek in splaval naravnost njemu v usta. Pazjuk je pogoltnil ga in zopet zinil, a drug varenik mu je priplaval v usta. Sam je moral le grizti in požirati.

„Dej, kakovo čudo je to!“ — mislil je kovač in čudil se, da je kar zazijal, a ta trenotek je opazil, da se varenik dviga k njemu in da je uže usta omočil mu s smetano. Ko je bil kovač brsnil varenik in otrl ustni, jel je premišljati, kakova čuda so na sveti in s kakimi bistrumnostimi človeku pomaga družba s hudobo, in preveril se je, da le Pazjuk more pomoči mu.

„Priklonim se mu še, morda mi potlej odgovorí . . . . Ali za vruga, post je, pa je varenike s smetano! Presneto, kakov bedak sem jaz! stojim tukaj in z grehom oblagam svojo dušo! Nazaj!“ — pomislil je pobožni kovač in neutegoma je pobegnil iz izbe.

Ali hudoba, ki je sedela v vreči in prevred radovala se, ni mogla strpeti, da bi jej iz pesti zibnila tako znamenita žrtva. Ko je bil kovač le nekoliko odvezal vrečo, précej je hudobec skočil iz nje in sedel mu na vrat.

Kovača je oblil kurji pot; prestrašil se je in obledel je, sam ni znal, kaj naj bi učinil; uže je hotel pokrižati se . . . . Ali hudoba je s svojim pasjim gobcem približala se njega desnemu uhu in dejala: „Tù sem jaz — tvoj prijatelj; svojemu tovarišu in prijatelju učinim vse! Novcev ti dádem, kolikor hočeš“ — šepetnila mu je na levo uho — „Oksana bode še nocoj najina“ — obljubila mu je in svoj gobec zopet nastavila na desno uho. Kovač je stal in premišljal.

„Osvobajaj“ — spregovoril je napósled — „za takovo ceno hočem biti tvoj!“

Hudobec je tlesnil z rokama in vsled same radosti začel plesati kovaču po vratu. „Zdaj se je ulovil kovač!“ — veselil se je tiho — „poplačam ti, golobček, vse malarstvo in spake — vse, ki si hudirje zaničeval ž